

Kleur bekennen: het kleurrijke spreekwoordenspel

Beeld een spreekwoord uit tijdens dit spel en laat anderen dit raden

Het is tijd om kleur te bekennen! Welke spreekwoorden ken jij allemaal? We beelden deze kleurrijke spreekwoorden uit en raden dit van elkaar!

Duur	: 45 minuten
Vorbereidingstijd	: 15 minuten
Ontwikkelingsgebied	: Cognitieve ontwikkeling, Creatieve ontwikkeling, Motorische ontwikkeling, Sociaal-emotionele ontwikkeling, Taalontwikkeling
Doelgroep	: 8-12 jaar
Soort activiteit	: Muziek, dans en drama
Groepsgrootte	: Groep tot 10 kinderen, Groep meer dan 10 kinderen

Wat heb je nodig?

- kaarten uit de bijlage
- schaar
- optioneel, om het makkelijker te maken: verschillend materiaal om te gebruiken bij het uitbeelden (papier, stiften, verkleedkleding, schmink enzovoort).
- optie 1: camera's / telefoons met camera / tablets met camera
- optie 1: optioneel: (groot) beeldscherm (beamer/ groter computerscherm) om de gemaakte foto's / filmpjes op te laten zien. Een tablet kan natuurlijk ook.
- optie 2: printer en printpapier
- optioneel: lamineerapparaat met lamineerhoezen

Wat gaan we doen?

Tijdens dit te gekke spel beelden de kinderen de spreekwoorden uit die zij op hun kaartje hebben staan. Al deze spreekwoorden hebben met kleuren te maken! Als je het wat makkelijker wilt maken kunnen de kinderen met behulp van verschillende materialen zoals papier, stiften en/of schmink het uitbeelden van de spreekwoorden verduidelijken. Je kunt er dan voor kiezen om deze materialen al vooraf klaar te leggen, maar nog leuker is natuurlijk de kinderen zelf op zoek te laten gaan naar de materialen die zij denken nodig te hebben.

Laat de kinderen hun uitbeelding fotograferen of filmen en zet dit op de computer (of print de foto's uit). Het is de bedoeling dat de kinderen naderhand elkaars uitbeeldingen raden. Welk spreekwoord wordt uitgebeeld? De kinderen kunnen dit in teams spelen, zodat zij het spreekwoord aan elkaar kunnen laten zien. Maar individueel kan natuurlijk ook! De kinderen beelden dan om de beurt hun spreekwoord uit of gaan alleen aan de slag. Het is het allerleukste als zij hier hun eigen fantasie bij gebruiken.

Als je dit anders wilt aanpakken kun je hen dit natuurlijk ook 'live' laten uitbeelden en de anderen dit laten raden. Dan heb je geen camera's, computer en/of een printer nodig. Het wordt dan meer een drama-activiteit.

Spreekwoorden en gezegden

De Nederlandse taal bevat een schat aan spreekwoorden en gezegden en de meeste zijn al eeuwenoud! Toch zijn er ook verschillen tussen een spreekwoord en een gezegde. Een **spreekwoord** is een (vaak) korte, krachtige uitspraak die een waarheid of wijsheid bevat. Je kunt de zin niet op een andere manier samenstellen. De uitspraak is maar op één manier mogelijk. *Voorbeeld: De appel valt niet ver van de boom* Een **gezegde** is een groep woorden (nooit een complete zin) die samen één betekenis vormen. Je kunt de zin met verschillende persoonsvormen vervoegen. *Voorbeeld: Elkaar bij de neus nemen/ Ik neem je bij de neus/ Hij is bij de neus genomen*

Leuk weetje:

De schilder **Pieter Bruegel de Oude** maakte een **schilderij** in 1559 waar wel **100 spreekwoorden** in verstopt zitten. Beweeg over het schilderij en vind de spreekwoorden:

<https://www.spreekwoord.nl/pieter-brueghel/brueghel-afbeelding.php>

'Nederlandse spreekwoorden' van Pieter Bruegel de Oude

Voorbereiding

- Print de **kaartjes uit de bijlage** uit en **knip ze uit**.
- Print daarna **de bijlage nog een keer**. Deze versie van de kaartjes, knip je NIET los, maar **hang je ergens op** of leg je ergens neer, zodat de kinderen kunnen zien welke spreekwoorden er allemaal in het spel voorkomen. Heb je veel oudere kinderen? Probeer het dan eerst zonder.
- Optioneel: Als je de kaartjes nog **vaker** wilt **gebruiken** zou je deze eerst kunnen **lamineren**.
- **Verzamel eventueel van tevoren allerlei materiaal** wat de kinderen zouden kunnen gebruiken om hun spreekwoord mee uit te beelden (schmink, papier, stiften). Je kunt er ook voor kiezen helemaal niets klaar te leggen en te wachten waar de kinderen zelf mee komen! Op deze manier gebruiken ze hun eigen fantasie en creativiteit.
- Als je de kinderen hun uitbeeldingen wilt laten fotograferen of filmen is het leuk dat **ieder groepje een eigen camera of een ander apparaat met camera** krijgt. Dit is echter niet noodzakelijk; jij, als pm'er kunt ook met jouw telefoon of tablet alle foto's of filmpjes maken.
- **Optie 1:** Wil je de kinderen foto's laten maken, maar deze niet afdrukken? Toon ze dan, wanneer mogelijk, op een **groot beeldscherm** (beamer/ groter computerscherm). Zorg ervoor dat deze beschikbaar is en op een plek staat waar alle kinderen dit goed kunnen zien. Ook voor het tonen van de filmpjes is dit handig. Heb je dit niet in de buurt? Gebruik dan je tablet of telefoon om de foto's of filmpjes te laten zien.
- **Optie 2:** leg printpapier klaar en zet de **printer** aan.
- **Bedenk van tevoren of je dit spel in groepsverband laat spelen of juist individueel**. Het is handig als je de kaartjes hier ook op uitdeelt. Sommige kaartjes zullen namelijk iets makkelijker zijn om met een groepje uit te beelden dan alleen.

Laten we gaan beginnen!

- **Introductie:** Bespreek eerst met de kinderen **wat spreekwoorden zijn** en vraag hen waar zij aan denken als zij aan spreekwoorden denken. Kennen zij een spreekwoord? En wat betekent het? Bekijk de spreekwoorden uit de bijlage samen met hen en bespreek wat hier op staat en wat ze betekenen.
- Als je dit spel met meerdere kinderen wilt spelen is het handiger om **groepjes te maken**. Ook is het leuker, want je kunt hier veel meer mee uitbeelden! *Voorbeeld: de prins op het witte paard is leuk als dit door twee kinderen wordt uitgebeeld. Het ene kind kruipt hinnikend op handen en knieën en het andere kind zit op zijn of haar rug stoer (zogenaamd) met een zwaard te zwaaien.*
- **Leg** de kinderen **uit wat de bedoeling is van het spel en spreek samen de spelregels af**. Mogen de kinderen tijdens het 'live' uitbeelden of filmen geluiden maken of juist niet? Mogen de kinderen tijdens het maken van foto's of filmen namen opschrijven of niet? Waar worden de foto's of filmpjes gemaakt? Hoe lang krijgen zij de tijd om iets te bedenken en uit te beelden? **Maak ook een taakverdeling** of geef de kinderen de tijd om dit samen te maken. Maak gebruik van ieders talent! Wie doet wat?
- Zodra het voor iedereen duidelijk is wat de bedoeling is worden de **kaartjes uitgedeeld**. Je kunt er eerst voor kiezen om ieder kind of ieder team één of twee kaarten te geven, zodat zij even in kunnen komen. Het kan namelijk best lastig zijn om het spreekwoord op een duidelijke manier uit te beelden. Vooral als je er een foto van moet maken! 'Live' uitbeelden of filmen is wat makkelijker, omdat de andere kinderen de beweging dan kunnen zien en eventueel een geluid zouden kunnen horen. **Tip:** Maak eventueel gebruik van de (uitbeeld)tips hieronder.
- Als de kinderen **foto's of filmpjes** mogen maken **van hun uitbeeldingen** kunnen zij, als zij klaar zijn, dit **aan de PM'er geven**. De PM'er zet het op de computer, print het uit of laat het naderhand aan de andere kinderen zien.
- Welk kind of **welk team raadt de meeste imitaties of beeldt de spreekwoorden het allerbeste uit?**

Tips voor de activiteit

- **Speel de eerste ronde mee of doe er eerst een voor!** De kinderen begrijpen dan beter wat de bedoeling is.
- Als je denkt dat de kinderen het lastig vinden om de spreekwoorden die op de kaartjes staan uit te beelden, zou je hen bijvoorbeeld **zelf een kaartje** kunnen laten **kiezen**. Dan kunnen zij er een uitbeelden die ze zelf kennen.
- **Vinden de kinderen het lastig om te raden en komen ze er niet uit? Geef ze dan een paar opties:** Welk dier wordt hier uitgebeeld? Is het een kleur wat in deze ruimte te zien is? Van wie is dit de lievelingskleur? Of laat hen **vragen stellen** aan degene(n) die het uitbeeld(en), waar bijvoorbeeld alleen met "ja" of "nee" op geantwoord mag worden.
- Hebben jullie **foto's of filmpjes** gemaakt? Laat deze dan zien op jullie **socialmediakanalen! Mits er toestemming is van ouders**. Dit is toch superleuk om aan anderen te laten zien?! Je kunt er ook voor kiezen deze aan de nieuwsbrief toe te voegen of een e-mail te versturen. Geprinte foto's zijn natuurlijk leuk om mee naar huis te geven.
- **Nog leuker: voer dit op aan de ouders!** Hoeveel spreekwoorden raden zij?!

Uitbeeldtips

Een aantal voorbeelden van hoe je een spreekwoord zou kunnen uitbeelden

- **Het zwarte schaap zijn:** een kind kruipt blatend rond op handen en knieën. Maak een deel van het gezicht zwart of draag zwarte kleding.
- **Een blauwtje lopen:** het kind pakt iets blauws en loopt er rondjes mee door de ruimte.
- **Zich groen en geel ergeren:** schmink het gezicht groen en geel. Het kind doet alsof hij zich vreselijk ergert.
- **Er grijze haren van krijgen:** leg wat grijze wol of crêpepapier op je hoofd!
- **Nog groen achter de oren zien:** groene schmink achter je oor smeren
- **In de rode cijfers staan:** rode cijfers op de grond leggen en er op gaan staan.

Variatie

Om het spel nog iets lastiger te maken!

Print de blanco kaartjes uit en laat de kinderen zelf op zoek gaan naar spreekwoorden waar kleuren in voorkomen. Ze mogen hier een tablet of computer voor gebruiken. Speel het spel daarna nog een keertje, zonder de bedachte kaartjes op te hangen. Dit is nog lastiger! Kunnen de kinderen van elkaar raden welk spreekwoord ze uitbeelden?

Zin in een ander spreekwoordenspel?

Speel dan [het beestachtige spreekwoordenspel!](#) Je speelt het op dezelfde manier maar dan met spreekwoorden waar dieren in voorkomen. Beestachtig goed!

Bron

- https://nl.wikipedia.org/wiki/Lijst_van_Nederlandse_sprekwoorden

DOENKIDS!
KLEURRIJK
SPREEKWOORDENSPEL

HET ZWARTE SCHAAPE ZIJN:

HET BUITENBEENTJE VAN DE GROEP ZIJN,
ER NIET BIJ HOREN

DOENKIDS!

EEN BLAUWTJE LOPEN:

AFGEWEZEN WORDEN

DOENKIDS!

**ER GRIJZE HAREN
VAN KRIJGEN:**

ER VEEL ZORGEN OVER HEBBEN

DOENKIDS!

**ZICH GROEN EN
GEEL ERGEREN:**

JE HEEL ERG ERGEREN AAN IETS

DOENKIDS!

KLEUR BEKENNEN:

DE WAARHEID VERTELLEN

DOENKIDS!

**IEMAND OP ZIJN BLAUWE
OGEN GELOVEN:**

IEMAND DIRECT GELOVEN,
ZONDER TE TWIJFELEN

DOENKIDS!

DIT IS EEN GRIJS GEBIED:

EEN ONDUIDELIJK ONDERWERP WAAROVER
GETWIJFELD WORDT

DOENKIDS!

**NOG GROEN ACHTER
DE OREN ZIEN:**

JONG ZIJN EN GEEN ERVARING HEBBEN

DOENKIDS!

GROEN LICHT GEVEN:

TOESTEMMING GEVEN OM IETS
DOOR TE LATEN GAAN

DOENKIDS!

IN DE RODE CIJFERS STAAN:

EEN NEGATIEF SALDO HEBBEN OP JE
BANKREKENING (–€10 BIJVOORBEELD)

DOENKIDS!

DOENKIDS!
KLEURRIJK
SPREEKWOORDENSPEL

OVER DE ROOIE GAAN:

HEEL ERG BOOS WORDEN

DOENKIDS!

**ALLES DOOR EEN
ROZE BRIL ZIEN:**

ALLES POSITIEF INZIEN

DOENKIDS!

OP EEN ROZE WOLK ZITTEN:

VERLIEFD ZIJN EN JE HIERDOOR BLIJ VOELEN

DOENKIDS!

**DE PRINS OP
HET WITTE PAARD:**

EEN DROOMMAN

DOENKIDS!

**DE POT VERWIJLT DE KETEL
DAT HIJ ZWART ZIET:**

JE GEEFT IEMAND ANDERS DE SCHULD TERWIJL
JIJ ER OOK MEE TE MAKEN HEBT

DOENKIDS!

**EEN WIT VOETJE
BIJ IEMAND HALEN:**

DINGEN DOEN OM TE Zorgen DAT
IEMAND JE AARDIG VINDT

DOENKIDS!

**IETS ZWART OP
WIT HEBBEN:**

EEN AFSpraak OP PAPIER
GESCHREVEN HEBBEN

DOENKIDS!

GROENE VINGERS HEBBEN:

GOED MET PLANTEN EN
BLOEMEN KUNNEN OMGAAN

DOENKIDS!

EEN BLAUWE MAANDAG:

OOIT EENS EEN KEER

DOENKIDS!

ZE BRUIN BAKKEN:

OPSCHEPPEN OF OVERDRIJVEN

DOENKIDS!

DOENKIDS!
KLEURRIJK
SPREEKWOORDENSPEL

BLAUW BLOED HEBBEN:

UIT EEN KONINKLIJKE FAMILIE KOMEN

DOENKIDS!

GEEL VAN NIJD ZIEN:

ER KWAAD UITZIEN

DOENKIDS!

EEN GRIJZE MUIS ZIJN:

NIET OPVALLEN

DOENKIDS!

**HET GRAS AAN DE OVERKANT
IS ALTIJD GROENER:**

BIJ IEMAND ANDERS LIJKT HET
ALTIJD BETER TE ZIJN

DOENKIDS!

GEEN RODE CENT HEBBEN:

ARM ZIJN

DOENKIDS!

**DE RODE DRAAD
VAN HET VERHAAL:**

DE KERN VAN HET VERHAAL, HET ONDERWERP

DOENKIDS!

**IN GEUREN EN
KLEUREN VERTELLEN:**

EEN VERHAAL HEEL UITGEBREID VERTELLEN

DOENKIDS!

IETS ROOSKLEURIG INZIEN:

IETS HEEL ERG HOOPVOL EN POSITIEF INZIEN

DOENKIDS!

IEMAND ZWART MAKEN:

KWAADSPREKEN OVER IEMAND

DOENKIDS!

**IEMAND BONT
EN BLAUW SLAAN:**

IEMAND IN ELKAAR SLAAN

DOENKIDS!

DOENKIDS!

KLEURRIJK

SPREEKWOORDENSPEL

